

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY MIASTA CHEŁMNA

na lata 2021-2024

Sprawozdanie za okres 2021 - 2022.

Podstawa prawna:

Stosownie do art. 87, ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840.) z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Sprawozdanie:

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miasta Chełmna na lata 2021 - 2024 zatwierdzony został przez Radę Miasta Chełmna w dniu 13 stycznia 2021 r. uchwałą Nr XXXI/210/2021 i opublikowano go w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko - Pomorskiego w dniu 20 stycznia 2021 r. pod pozycją 394. Dostępny jest na stronie internetowej zawierającej akty prawne (dzienniki urzędowe) województwa Kujawsko - Pomorskiego jak również na stronie BIP Urzędu Miasta Chełmna. Zgodnie z przedstawionym powyżej przepisem prawnym, co dwa lata należy przedłożyć radzie gminy sprawozdanie z działań przewidzianych w gminnym programie. Poniżej przedstawiony zostanie opis czynności oraz przedsięwzięć związanych z ochroną zabytków na terenie miasta Chełmna.

Działania związane z opieką i ochroną zabytków zawarte są w rozdziale 6, tego dokumentu przy czym podzielono je na dwie grupy. Pierwsza zawiera cele programu wynikające z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które są lub mogą być realizowane na bieżąco (6.1.1.) natomiast w drugiej grupie (6.1.2.) znajdują się działania, jakie przewiduje się podjąć w okresie obowiązywania programu, tj. w latach 2021 - 2024.

Poniżej omówione zostaną zadania zrealizowane w ramach poszczególnych celów programu, w pierwszej kolejności wynikających z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840.) a następnie z gminnego programu:

A. Zadania wynikające z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

1. Cel określony w art. 87, ust. 2, pkt. 2:

uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;

Podjęte działania:

W latach 2021 - 2022 przyjęto dokumenty planistyczne, które spełniały w/w cele:

a) plany zagospodarowania przestrzennego:

- zatwierdzony uchwałą Nr XXXVI/254/2021 Rady Miasta Chełmna z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 2 terenów położonych w Chełmnie (Dz. Urz. Woj. Kuj. - Pom. z dnia 28 maja 2021 r. poz. 2693.),

- zatwierdzony uchwałą Nr XLVII/333/2022 Rady Miasta Chełmna z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 10 terenów położonych na terenie Gminy Miasta Chełmno (Dz. Urz. Woj. Kuj. - Pom. z dnia 4 marca 2022 r. poz. 1093.);

W przypadku pierwszego planu nie obejmował on obszarów objętych ochroną konserwatorską natomiast w drugim znajdowały się 3 obszary na terenie wpisanym do rejestru zabytków wraz z budynkami indywidualnie wpisanymi do rejestru zabytków oraz 3 obszary na terenie ochrony konserwatorskiej lub z obiektami objętymi ochroną konserwatorską. W planach miejscowych wprowadzono szczegółowe ustalenia z zakresu ochrony zabytków, działań przewidzianych do podjęcia w celu zachowania substancji zabytkowej oraz dopuszczalny zakres ingerencji w strukturę zabytkową. Wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej i obiekty wymagające ochrony.

b) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmna

- zatwierdzone uchwałą Nr XLVII/334/2022 Rady Miasta Chełmna z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Chełmna

W studium, które obejmuje całe miasto omówiono problematykę ochrony zabytków, wymieniono obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz do rejestru zabytków. Wyznaczone zostały także strefy ochronne oraz wskazano wytyczne dla planów miejscowych z zakresu ochrony konserwatorskiej.

2. Cel określony w art. 87, ust. 2, pkt. 3:

zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;

Podjęte działania:

W ramach porozumienia pomiędzy Wojewodą Kujawsko - Pomorskim a Burmistrzem Miasta Chełmna wydawane są niektóre decyzje administracyjne z zakresu kompetencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Należą do nich między innymi pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych w obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków. W roku 2021 wydano 61 decyzji administracyjnych w tym 6 dotyczących remontu elewacji budynków. W roku 2022 decyzji wydano 48 w tym dotyczących remontu elewacji było 8. Czyli nastąpił wzrost zainteresowania remontami budynków.

Prowadzono inwestycje komunalne związane z obiektami zabytkowymi polegające między innymi na wymianie nawierzchni drogowej na terenie Zespołu Staromiejskiego (nawierzchnia ulic Dominikańskiej i Klasztornej)

3. Cel określony w art. 87, ust. 2, pkt. 4:

wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;

Podjęte działania:

Odtworzono nawierzchnię kamienną u zbiegu ulic Dominikańskiej i Klasztornej na odcinku do Biskupiej i Franciszkańskiej;

Zaprojektowano remont ul. Wodnej z uwzględnieniem wymiany nawierzchni asfaltowej na kamienną wraz z przygotowaniem wniosku o dofinansowanie.

Prace zabezpieczające i konserwatorskie w obiekcie Ratusza.

4. Cel określony w art. 87, ust. 2, pkt. 5:

podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;

Podjęte działania:

Festiwal: Perspektywy — 9 Hills Festival - organizowany corocznie na terenie miasta z wykorzystaniem zabytkowej przestrzeni oraz wnętrz - podwórek, piwnic, parków.

imprezy kulturalne organizowane przez Chełmiński Dom Kultury, w tym m.in. Walentynki Chełmińskie, podczas których promowane są zabytkowe kościoły, Zespół Staromiejski, gdzie są koncerty itd.

5. Cel określony w art. 87, ust. 2, pkt. 6:

określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;

Podjęte działania:

Wydawanie decyzji, postanowień i opinii konserwatorskich na wniosek właścicieli nieruchomości w Urzędzie Miasta Chełmna zamiast w Toruniu (WKZ) co znacząco skraca czas rozpatrzenia wniosku i zwiększa dostępność urzędu dla interesanta,

Prowadzone są wyjścia terenowe z przedstawicielami firm administrujących budynkami, podczas których jest dokumentowany stan zachowania obiektów (dokumentacja fotograficzna i opisowa) oraz powstaje sprawozdanie zawierające wytyczne konserwatorskie.

Podczas prac remontowych prowadzone są konsultacje z wykonawcami prac w celu wskazania sposobu wykonania robót oraz zachowania elementów zabytkowych,

6. Cel określony w art. 87, ust. 2, pkt. 7:

podjmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Podjęte działania:

W okresie letnim (w sezonie turystycznym) udostępniane są wnętrza nieczynnych kościołów a zwiedzanie w tych obiektach dozorują osoby zatrudniane przez miasto.

B. Działania szczegółowe, wynikające z Gminnego programu opieki nad zabytkami przewidywane do realizacji w okresie 2021 – 2024:

1) Przygotowanie i podjęcie uchwały w sprawie udzielania dotacji do obiektów zabytkowych znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków;

Planowane podjęcie działania w latach 2023 - 2024.

2) Aktualizacja kart adresowych polegająca na weryfikacji faktycznej wartości obiektu zabytkowego; wykreślanie z ewidencji budynków, które utraciły walory zabytkowe; wymiana kart adresowych według obecnie obowiązującego wzoru i procedury – jeśli zajdzie taka potrzeba;

Planowane podjęcie działania w latach 2023 - 2024.

3) Umieszczenie wykazu obiektów zabytkowych na stronie internetowej miasta Chełmna wraz z kartami ewidencyjnymi lub dokumentacją fotograficzną, jeśli pozwolą na to możliwości techniczne;

W ramach udostępniania informacji na temat obiektów zabytkowych, stref ochronnych oraz terenów w ewidencji zabytków podjęto następujące działania:

a) udostępniono Gminny Program Opieki nad Zabytkami wraz z wykazem obiektów zabytkowych - zarówno wpisanych do rejestru zabytków jak i umieszczonych w Gminnej Ewidencji Zabytków, na stronie internetowej:

bip.chelmno.pl > Nasze Miasto > Ochrona Zabytków

b) na miejskim Geoportalu (System Informacji Przestrzennej) dostępne są następujące informacje z zakresu ochrony zabytków:

- wprowadzono warstwę tematyczną "Zabytki" gdzie oznaczono obiekty oraz obszary umieszczone w gminnej ewidencji zabytków oraz wpisane do rejestru zabytków,

- umieszczono plany zagospodarowania przestrzennego, gdzie na załącznikach graficznych znajdują się oznaczenia obiektów i obszarów podlegających ochronie konserwatorskiej,

<https://mchelmno.e-mapa.net/>

4) Wspieranie finansowe w pracach konserwatorskich, restauratorskich i robotach budowlanych właścicieli nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków – w ramach posiadanych środków budżetowych.

Planowane podjęcie działania w latach 2023 - 2024.

5) Przygotowanie i wdrożenie tzw. „uchwały krajobrazowej” co pozwoli na uporządkowanie wyglądu i lokalizacji urządzeń reklamowych w mieście i przyczyni się do poprawy ładu przestrzennego w mieście ze szczególnym uwzględnieniem obszaru zabytkowego.

Z przeprowadzonego rozeznania przed przystąpieniem do opracowania projektu uchwały ustalono, że prace prowadzone w miastach Województwa Kujawsko - Pomorskiego (Toruń, Grudziądz) nad wdrożeniem takich uchwał zostały zawieszono z uwagi na możliwość wystąpienia roszczeń odszkodowawczych ze strony osób, które uzyskały pozwolenie na montaż reklamy a po wejściu w życie uchwały wymagałyby usunięcia lub zmiany. Ponadto procedura uchwalania tej uchwały bywa trudna i wymaga częstego jej ponawiania (kilkakrotne uzgodnienia oraz wyłożenia do publicznego wglądu) a regulacje zawarte w uchwałach są kwestionowane przez sądy administracyjne. W celu uporządkowania kwestii montażu reklam opracowana została i przekazana do właścicieli nieruchomości oraz umieszczona na stronie internetowej, ulotka zawierająca podstawowe wytyczne wynikające z obowiązujących przepisów prawa. Ponadto w ramach interwencji podejmowanych na bieżąco (po stwierdzeniu montażu reklamy podejmowane są interwencje w celu usunięcia nielegalnej reklamy).

6) podejmowanie działań „edukacyjnych” wobec mieszkańców miasta, uczestników procesu remontowo – budowlanego na obiektach zabytkowych (inwestora, projektanta, wykonawców), użytkowników mieszkań w obiektach zabytkowych.

Podjęto działania związane z informowaniem właścicieli i zarządców nieruchomości o zasadach montażu reklam na budynkach i obszarach objętych ochroną konserwatorską. Opracowano ulotkę zawierającą informacje o podstawach prawnych oraz trybie postępowania w przypadku chęci zamontowania reklamy. Ulotka rozesłana została do właścicieli nieruchomości położonych przy ul. Grudziądzkiej i Rynku a także umieszczona została na stronie internetowej miasta.

Wykonawcy robót budowlanych na obiektach zabytkowych informowani są o konieczności prowadzenia robót zgodnie z zasadami dotyczącymi ochrony zabytków. Prowadzone są również na bieżąco konsultacje w przypadku wątpliwości co do sposobu wykonania określonych robót budowlanych lub zachowania oryginalnej substancji zabytkowej.

Z up. Burmistrze

Piotr Murawski
Zastępca Burmistrza